

skolebibliotekernes indretning og virksomhed. Disse regler findes i ministeriets bekendtgørelse nr. 178 af 21. maj 1965 som ændret ved bekendtgørelse nr. 147 af 13. april 1970, hvortil knytter sig den af direktoratet for folkeskolen og seminarierne udsendte vejledning af september 1966 samt en række cirkulærer om lønnings-, tilskuds- og vedtægtsforhold. Bestemmelser vedrørende skolebibliotekarerne, herunder ledende skolebibliotekarer (skolebibliotekskon-sulenter), findes endvidere i de for folkeskolen i øvrigt gældende cirkulærer om tjenestetid og om normering og klassificering af visse tjenestemandstil-linger.

Udviklingen på skolebiblioteksområdet siden gennemførelsen af biblioteksloven har været præget af en *kraftig vækst*. De samlede refusionsberettigede driftsudgifter, der i 1970-71 var beregnet til ca. 60 mio. kr., er for 1974-75 anslået til ca. 120 mio. kr. Denne vækst må antages at hænge ret nøje sammen med den pædagogiske udvikling, således at det i dag må betragtes som almindelig anerkendt, at et vel-forsynet skolebibliotek er en af forudsætningerne for et tidssvarende skolearbejde.

Ifølge en mere traditionel opfattelse af undervisning er det læreren, som formidler et stof til eleverne, ofte ved hjælp af lærebøger, der udleveres til eleverne for et skoleår ad gangen. I forhold hertil er skolebiblioteket blevet betragtet som et instrument til supplerende og uddybning af den således meddelte undervisning, som det altså har til forudsætning. Udviklingen har imidlertid ændret skolebibliotekets placering, så det ikke blot betragtes som et supplement, men som et *velegnet selvstændigt middel i skolens arbejde*. Metodisk er baggrunden det ændrede syn på, hvorledes et undervisningsstof mest hensigtsmæssigt formidles, der viser sig i en stærkere læggen vægt på elevens selvstændige tilegnelse. Materiale-mæssigt viser udviklingen sig ved en mindre interesse for egentlige lærebøger, som derefter helt eller delvis erstattes af skolebibliotekets mere varierede materialetilbud, og ved ændring af udgivelsernes karakter, så det bliver stadig vanskeligere at skelne mellem egentlige undervisningsmaterialer og skolebibliotekets materialer.

Ifølge bibliotekslovens kap. 4 har oprettelse af skolebiblioteker hidtil været en *frivillig* sag for kommunerne. Hvor de oprettedes, skulle det være som *led i det kommunale skolevæsen* og i *samarbejde med folkebiblioteket* med hensyn til budget, bogvalg og biblioteksteknik. Der har til driften været ydet *samme statstilskud* som til folkebiblioteker, dog med en særlig begrænsning for de såkaldte klassesæt (efter for-handling med finansudvalget sat til højst 8 pct. af kommunens udgifter til undervisningsmidler i øv-

rigt), og endvidere således, at udgifterne ved ned-sættelsen af skolebibliotekarernes pligtige antal undervisningstimer har været afholdt som lærerløn-udgifter med refusion efter de herom gældende reg-ler. Som rådgivende organ havde skolekommissio-nen pligt til at nedsætte et *skolebiblioteksudvalg* samt i samarbejde med folkebibliotekets ledelse et *bogudvalg* til at forestå valget af bøger såvel til skole-bibliotekerne som til folkebibliotekets børneafdel-ling.

En gennemførelse af forslaget medfører som oven-for nævnt, at skolebibliotekerne herefter gøres *obliga-toriske* med henvisning til den vægt, der må lægges på, at skolernes undervisningsmidler og administra-tionen deraf mest muligt støtter en metodisk forny-else af undervisningen, byggende på den enkelte elevs selvstændige oplevelse og erkendelse af lære-stoffet. I øvrigt er der under den gældende ordning etableret skolebiblioteksbetjening svarende til godt 99 pct. af folkeskolens elever, og det måtte med hen-visning til foranstående anses for betænkeligt, om ikke også den sidste rest af eleverne blev omfattet af en skolebiblioteksordning. Den tidligere forpligtelse til *samarbejde med folkebiblioteket* (budget, bogvalg og biblioteksteknik) bortfalder, herunder forpligtelsen til nedsættelse af skolebiblioteksudvalg og bogud-valg. Dette samarbejde bliver herefter et rent kom-munalt anliggende. Skolebiblioteket vil uden ind-skrænkninger blive omfattet af de bestemmelser, der i øvrigt gælder for folkeskoleområdet. Særligt må det fremhæves, at *materialevalget* vil ske efter skolesty-relseslovens almindelige bestemmelser herom, så-ledes at lærerrådet indstiller, mens skolenævnet har den godkendende myndighed.

Forslaget om således at bringe skolebiblioteksma-terialerne på linie med skolens øvrige undervisnings-materialer kunne rejse spørgsmålet om det rimelige i at opretholde *skolebiblioteket som et særligt begreb*. Selv om det er blevet stadig vanskeligere at be-skrive skolebiblioteksmaterialerne efter deres art til forskel fra de øvrige materialer, indtager de imidler-tid en særstilling med hensyn til deres funktion og det behov for vejledning og ekspedition, som knyt-ter sig dertil. Skolebiblioteket rummer nemlig de materialer, som ikke er bundne til bestemte klasse-trin eller bestemte fag og heller ikke til bestemte elever, bestemte lærere eller bestemte undervis-ningslokaler. Til forskel fra lærebøgerne, der i prin-cippet kun kræver ekspedition ved overgang til nyt skoleår, er de karakteriseret ved året igennem at kræve løbende ekspedition, idet de til enhver tid må kunne efterspores og dirigeres i overensstemmelse med de skiftende behov på skolen. For at en sådan løbende ekspedition kan foregå mest rationelt, må